

Kris Tavernier

Salomo's rijkdom

1 Koningen 10:14-29

In dit hoofdstuk krijgen we een beschrijving van de inkomsten en de rijkdom van koning Salomo. In 2 Kronieken 9 vinden we het parallelverhaal. In 2 Kronieken 9:29-31 wordt vervolgens de dood van Salomo vermeld. In 1 Koningen 11 wordt de beschrijving van Salomo's rijkdom echter vervolgd met zijn afgoderij en met de tegenstanders die de Heere tegen hem liet opstaan. Pas daarna komt de dood van Salomo aan bod. Het verhaal is dus in 1 Koningen heel wat minder positief dan in 2 Kronieken. Dat geldt trouwens in het algemeen voor de verslaggeving in de boeken Koningen en Kronieken. De boeken Koningen zijn negatiever van aard dan de boeken Kronieken. De boeken Koningen werden geschreven tijdens de Babylonische ballingschap en geven aan hoe het zover heeft kunnen komen, ter waarschuwing. De boeken Kronieken werden geschreven na de Babylonische ballingschap en de terugkeer van de Joden naar Juda. Deze boeken moesten dus eerder hoopvol en bemoedigend zijn. Dit verklaart de verschillende zienswijzen in deze boeken, ze zijn met een verschillend doel geschreven en belichten dezelfde geschiedenissen op een andere manier.

Een dubbel gevoel

Wanneer we de rijkdom van Salomo zien in 1 Koningen 10, dan geeft het vervolg van het verhaal over zijn afgoderij en zijn tegenstanders wel een dubbel gevoel. Enerzijds laat het ons de pracht en praal alsook de macht en de invloed van koning

Salomo zien over heel de omringende wereld. Het toont ons Salomo, die door God buitengewoon gezegend wordt als koning op de troon van Jeruzalem. Ik meen dat dit ook de insteek is in 2 Kronieken 9. Maar anderzijds moeten we deze verzen wellicht ook lezen als het begin van de ondergang van koning Salomo.

Hij bezat immers een buitengewone wijsheid, die God hem geschonken had (1 Kon. 10:24). Hij heeft dan ook de boeken Spreuken, Prediker en Hooglied geschreven. Vele jaren is zijn hart God volledig trouw geweest. En toch is hij vervallen in afgoderij. Hoe heeft het zover kunnen komen? In 1 Koningen 11:1-13 wordt vermeld dat dit te maken heeft met de vele vreemde vrouwen die hij liefhad, ondanks de waarschuwing dat zij zijn hart zouden meevoeren naar hun afgoden. Ongetwijfeld werden ook vele van die huwelijken gesloten omwille van de politieke vrede en ook vanwege economische redenen. Dat brengt ons terug bij de rijkdom van Salomo.

Goud, een ivoren troon en paarden

Er wordt heel wat rijkdom vermeld in 1 Koningen 10, maar de nadruk valt toch vooral op het goud, de grote ivoren troon van Salomo en zijn paarden en strijdwagens. Het goud straalt rijkdom uit, de troon symboliseert zijn grootheid en de paarden staan garant voor zijn militaire macht.

Er was zoveel goud dat zilver zonder enige waarde bleef (vs. 27). Heel zijn servies bestond uit goud. In vers 14 wordt vermeld dat er in één jaar een gewicht aan goud van 666 talenten binnenkwam. Dat was mogelijk niet elk jaar het geval, maar dit vers gaat over een bepaald jaar. Wellicht mogen we hier een topjaar aan inkomsten aan goud zien, naast nog andere inkomsten aan goud (vs. 15). Dit getal doet wel de wenkbrauwen fronsen. Niet zozeer omdat het zoveel is, maar wel omdat het precies 666 is. Het getal 6 is namelijk niet zonder betekenis in de Bijbel. We merken al meteen op dat Salomo ook grote schilden liet maken waarbij er 600 sikkel goud gebruikt werd per schild (vs. 16). Opnieuw een 6. We merken ook op dat de prijs voor een wagen uit Egypte gesteld werd op 600 zilverstukken (vs. 29), opnieuw een 6. Het getal 6 staat in de Bijbel voor de mens, en vaak is dit verbonden met de grootheidswaan van de mens. Zo liet koning Nebukadnezar een gouden beeld van zichzelf maken om dit te laten vereren. Het beeld was 60 el hoog en 6 el breed (Dan. 3:1). De farao verhief zich tegen God en ging uiteindelijk het volk Israël achterna. Hij trok ten strijde met 600 strijdwagens (Ex. 14:6). En natuurlijk hebben we het bekende getal van het beest in Openbaring 13:18, namelijk 666. Daarvan staat

geschreven: 'het is een getal van een mens'. Hier gaat het over de ultieme groothedswaan, die leidt tot het zich verheffen tegen God. Nu willen we Salomo natuurlijk helemaal niet vergelijken met dit beest in de eindtijd! We tonen slechts aan dat het getal 6 vaak verbonden is met de mens en dan wel in zijn groothedswaan.

Dit brengt ons meteen bij de grote ivoren troon die Salomo liet bouwen. Nooit was tot dusver zoiets voor enig koninkrijk gemaakt. Nu is het opmerkelijk dat de weg naar de troon precies 6 treden telt, opnieuw een 6. We kunnen ons ondertussen wel de vraag stellen of zijn rijkdom Salomo niet naar het hoofd was gestegen. Waar was hij mee bezig? Waar was hij op gericht? Zou het niet kunnen dat hij zich ondertussen meer bezighield met het vergaren van rijkdom dan met het dienen van God?

We mogen alvast de volgende lessen ter harte nemen. Ten eerste hebben wij geen enkele reden om onszelf te verheffen of te roemen in onszelf. Alle zegen komt van God, en al onze mogelijkheden hebben wij door God. Zeker in de kerk en in ons persoonlijke geloofsleven is dit van groot belang. Wij mogen onze behoudenis bewerken (Fil. 2:12). Dit wil zeggen dat wij onze behoudenis hebben ontvangen, en dat er nu vrucht op de akker van onze behoudenis mag groeien. Maar daar kunnen wij niet in roemen. Want het is God die het willen, het verlangen daarnaar, en het werken – de energie daartoe – in ons werkt (vs. 13).

Er is dus geen reden tot eigen roem, met alle mogelijke verkeerde gevolgen hiervan. Hoe zouden wij roemen in de vrucht die God Zelf op de akker van onze behoudenis teweeg brengt? Er past alleen maar dankbaarheid tegenover God dat Hij met ons aan de slag wil. Ten tweede dienen we ons bewust te zijn van het gevaar van de rijkdom. Jakobus waarschuwt hiervoor in zijn brief meerdere malen, lees het maar na. Een valkuil van de rijkdom is dat je erop gaat vertrouwen, meer dan op God. Als het tegenzit, heb je nog altijd je geld om jezelf uit de nood te helpen. Maar een tweede valkuil is ook dat het al je aandacht gaat opeisen. Men zegt wel eens dat een rijke nooit genoeg heeft. Als je gericht raakt op je rijkdom, trekt dit de focus af van God en van Zijn koninkrijk. Jezus zei niet voor niets: 'Verzamel u geen schatten op de aarde, ... want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn' (Matt. 6:19-21). En ook: 'Niemand kan twee heren dienen, want hij zal of de één haten en de ander liefhebben, of zich aan de één hechten en de ander verachten. U kunt niet God dienen en Mammon' (Matt. 6:24). Wij zijn hier niet om te leven voor de rijkdom van de wereld, maar om te strijden voor Gods koninkrijk.

Ongehoorzaamheid

We hebben het gehad over het goud en de ivoeren troon. Nu moeten we het ook nog hebben over de paarden die hier nadrukkelijk worden genoemd (1 Kon. 10:26, 28). De paarden, ruiters en wagens leverden een sterke legermacht op. Net zoals bij de rijkdom kunnen we het hier weer hebben over het vertrouwen op je eigen mogelijkheden, in plaats van op God. Maar dat hebben we reeds genoemd. Laten we nu eens kijken naar de instructies die God lang hiervoor al had gegeven, om een derde les ter harte te nemen. Reeds in Deuteronomium vinden we de wet, die werd gegeven in de velden van Moab, met het oog op het bezitten van het Beloofde Land. Hier vinden we een aantal richtlijnen voor een eventuele latere koning (Deut. 17:14-20). De koning mocht geen buitenlander zijn (vs. 15), en daarna volgen de instructies voor de koning zelf.

De eerste instructie is dat de koning niet veel paarden mag houden (vs. 16). Hij mag namelijk niet vertrouwen op zijn eigen militaire macht, maar moet zijn vertrouwen op God stellen. Salomo echter voorzag zich van veertienhonderd wagens met de nodige paarden en twaalfduizend ruiters (1 Kon. 10:26). Dat kunnen we niet conform Gods instructies voor de koning noemen. Het tweede is dat de koning zich niet veel vrouwen mag nemen, omdat die zijn hart zouden doen afwijken (Deut. 17:17a). Salomo echter heeft zevenhonderd vorstinnen als vrouw gehad en driehonderd bijvrouwen, die inderdaad zijn hart hebben verleid tot afgodendienst (1 Kon. 11:1-13). Daar heeft Salomo dus ook niet naar geluisterd. Opmerkelijk is nog dat als enige vrouw concreet de dochter van de farao uit Egypte wordt genoemd (vs. 1). In de zgn. koningswet van Deuteronomium 17:14-20 staat echter duidelijk dat men niet mocht terugkeren op de weg naar Egypte (vs. 16).

Ten derde mag de koning zich niet bezighouden met het vergaren van al teveel goud en zilver (vs. 17b). Maar in 1 Koningen 10:14-29 is het wel duidelijk dat de rijkdom van koning Salomo zo goed als onmetelijk was. Het goud stroomde binnen als water, en het zilver was zo goed als waardeloos geworden door al de hoeveelheid goud. Op al deze punten is Salomo ongehoorzaam geweest aan de instructies van God voor de koning. Kon dit wel goed gaan?

Dit brengt ons bij de derde les: Laten wij toch gehoorzaam blijven aan Gods instructies, zoals die ons in de Bijbel zijn bekendgemaakt. Waarom willen we toch zo vaak de kantjes ervan aflopen, op de grens balanceren of net over de schreef gaan? Gods instructies zijn er niet voor niets. Wij zijn zwak, maar menen toch vaak zelf de kracht te hebben dat we niet zullen falen als we Gods richtlijnen negeren. Helaas, tevergeefs. Er kan over een aantal zaken discussie tussen gelovigen zijn, wat

nu precies een Bijbelse instructie is; dat is dan maar zo. Maar als God ons een Bijbelse richtlijn heeft laten zien, volg die dan ook na! Tot driemaal toe spoort de Heer Jezus ons aan om gehoorzaam te zijn in Johannes 14 (vs. 15, 21, 23). Het is verbonden met het liefhebben van de Heer Jezus, en ook wordt er telkens een belofte aan gekoppeld. Laten we God en de Heer Jezus liefhebben met heel ons hart, laten we gehoorzaam Gods weg volgen, dan zal Hij ook Zijn beloften aan ons vervullen.

De laatste instructie voor de koning was dat hij een afschrift van de wet bij zich moest houden, en die gedurende heel zijn leven moest lezen om die ijverig te onderhouden (Deut. 17:18-19). Wij hebben vandaag nog zoveel meer, wij hebben de hele Bijbel, wij hebben zoveel meer openbaringen over God en over Zijn wil voor ons leven. Dus ja, jij en ik, we weten het toch wel?
